

Tiedote 28.1.2023

OPPIKIRJAILIJAPALKINNOT JAETTIIN EDUCA-MESSUILLA 28.1.2023

Vuoden 2023 Oppikirjailijapalkinnot saivat Päivi Happonen, Ulla Ilomäki-Keisala, Kari Immonen, Hannu Karttunen ja Lari Kotilainen.

Suomen tietokirjailijat ry:n myöntämät Oppikirjailijapalkinnot jaettiin opetusalan Educa-messuilla Helsingin Messukeskuksessa lauantaina 28. tammikuuta 2023 Tieto-lavalla. Oppikirjailijapalkinnot ovat suuruudeltaan 8 000 euroa, ja ne myönnetään tunnustuksena laajasta ja ansiokkaasta oppiteostuotannosta. Palkinnot jakoivat Suomen tietokirjailijat ry:n puheenjohtaja **Timo Tossavainen** ja varapuheenjohtaja **Anne Mäntynen**. Suomen tietokirjailijat ry:n palkinnot rahoitetaan Kopioston keräämillä tekijänoikeuskorvauksilla.

Päivi Happonen on biologian ja maantieteen opettaja Joensuun Yhteiskoulun lukiossa. Ulla Ilomäki-Keisala toimii luokanopettajana Helsingin yliopiston Viikin normaalikoulussa. Kari Immonen on kulttuurihistorian professori emeritus Turun yliopistossa. Hannu Karttunen on tähtitieteen dosentti, joka on työskennellyt Turun yliopiston Tuorlan observatoriossa. Lari Kotilainen on suomen kielen ja kulttuurin yliopistonlehtori Helsingin yliopistossa.

PALKINTOPERUSTELUT

PÄIVI HAPPONEN

FM Päivi Happonen on tehnyt työuransa biologian ja maantieteen opettajana, viimeisimpänä Joensuun Yhteiskoulun lukiossa. Päivi Happonen on tehnyt oppikirjoja lähes 25 vuoden ajan.

Happonen oppikirjailijan ura alkoi lukion *Biologia. Kertaus* -materiaalista (WSOY), joka julkaistiin vuonna 1999. Sen jälkeen syntyi *Biologia. Laborointi* -oppimateriaali (WSOY, 1997). Yläkoulun biologian *Koodi*-sarjassa (Sanoma Pro) Happonen on ollut mukana alusta lähtien eli vuodesta 2014. Kunkin teossarjan materiaalikokonaisuuteen kuuluvat tekstikirjat, tehtäväkirjat, opettajan materiaalit sekä laajat digitaaliset materiaalit. Lukion biologian *Bios*-sarjassa (WSOY) Happonen on ollut alusta lähtien eli vuodesta 2001. *Bios* on ollut koko ajan erittäin suosittu lukion biologian oppimateriaali. Se on uudistettu uusiin opetussuunnitelmiin sekä 2016 että uusimpaan lukion opetussuunnitelmaan 2021.

Päivi Happonen on tuottelias ja tunnollinen kirjantekijä, joka pysyy aina sovituissa aikatauluissa. Hänelle on ominaista hyvä kielen taju, mikä näkyy esimerkiksi turhien täytesanojen karsimisessa muidenkin teksteistä. Hänen vahvuuksiaan on rakentavan ja tarkan palautteen antaminen. Pitkä kokemus opettajana ja oppikirjailijana ovat antaneet realistisen otteen materiaalien tekemiseen. Digitaalisuuden lisääntyminen on edellyttänyt myös jatkuvaa kouluttautumista ja perehtymistä uusiin ratkaisuihin.

ULLA ILOMÄKI-KEISALA

KM Ulla Ilomäki-Keisala toimii luokanopettajana Helsingin yliopiston Viikin normaalikoulussa. Hän on työskennellyt myös vararehtorina sekä Opetushallituksen valtakunnallisessa OPS-tuki 2016 -koulutuksessa projektikoordinaattorina sekä kouluttajana ja luennoitsijana useissa eri yhteyksissä.

Oppikirjailija Ilomäki-Keisala on ollut vuodesta 1995, jolloin hän oli mukana matematiikan kirjasarjan *Hei, nyt laske-taan* (Otava) tekijäryhmässä. Ilomäki-Keisala on tehnyt oppimateriaaleja useille eri kustantajille. Äidinkielen ja kirjalli-

suuden *Kulkuri*-oppimateriaalia hän on ollut tekemässä Sanoma Prolle. Uusin oppimateriaalikonaisuus on Eduskunnan *Kuiska*, äidinkielen ja kirjallisuuden oppikirjasarja vuosiluokille 3–6, jonka tekijäryhmässä Ilomäki-Keisala on edelleen. Oppimateriaalisarja kutsuu oppilaita tarttumaan kirjaan, lukemaan ja uppoutumaan.

Oppikirjailijana Ulla Ilomäki-Keisala on innovatiivinen, innostunut ja muut tekijäryhmäläiset huomioiva. Hänen monipuolinen tuotantonsa perustuu vankkaan kokemukseen koulutyöstä alakoulussa sekä työskentelystä opettajankouluttajana. Hänen vahva opetussuunnitelmien tuntemuksensa on tärkeä voimavara työryhmien työskentelyssä ja oppimateriaalien kehittämisessä.

KARI IMMONEN

Kari Immonen on filosofian tohtori ja laaja-alainen historiantutkija, joka tunnetaan huomattavasta panoksestaan suomalaisen kulttuurihistorialliseen tutkimukseen. Hän on toiminut Turun yliopiston kulttuurihistorian apulaisprofessorina vuosina 1995–1998 ja professorina 1998–2010.

Immonen on laatinut ja toimittanut monipuolisesti oppikirjallisuutta. Opiskelijoiden – ja mikä ilahduttavinta myös tavallisten historiasta kiinnostuneiden lukijoiden – luettavana on ollut muun muassa *Historia ja tulevaisuus* (Turun yliopiston historian laitos, 1983 yhdessä Markku Envallin kanssa), *Taide aikansa kuvastajana* (Turun yliopiston historian laitos, 1980, yhdessä Markku Envallin kanssa) sekä *Kulttuurihistoria: johdatus tutkimukseen* (SKS, 2001). Immonen oppikirjatyön yksi merkittävimpiä teoksia on hänen vuonna 1996 julkaisema *Historian läsnäolo* (Turun yliopisto, 1996). Teos on kulttuurihistorian tutkimuksen ja menneisyyden ymmärtämisen perusteos Suomessa. Ei siis ole ihme, että siitä on otettu useita painoksia. *Historian läsnäolo* on samalla oppikirja ja tietokirja. Tietokirjailijana Immonen asteikko onkin laaja: siihen mahtuu teoksia niin Suomen Akatemian tiedepolitiikasta kuin puhelimen kulttuurihistoriasta.

Immonen tunnetaan mukaansatempaavista luennoistaan. Hän oli myös aktiivisesti perustamassa kulttuurihistorian avoimen yliopiston opetusta kaikille opinhaluisille. Voikin todeta, että kansansivistyksellinen traditio on Immonen sisäänrakennettu.

HANNU KARTTUNEN

FT, dosentti Hannu Karttunen on tähtitieteilijä sekä tietokirjailija, joka on työskennellyt mm. Turun yliopiston Tuorlan observatoriossa. Karttunen on toiminut pitkään tutkijana, ja tieteellisten julkaisuiden lisäksi hän on tehnyt merkittävän määrän erilaisia tieto- ja oppikirjoja sekä kääntänyt teoksia suomeksi. Hän on ollut pitkään mukana myös tähtitieteellisen yhdistyksen Ursan toiminnassa mm. puheenjohtajana.

Hannu Karttunen on kirjoittajana varsin monipuolinen. Hän on tehnyt merkittävän määrän eri tavoin tähtitiedettä käsitteleviä julkaisuja, alan oppikirjoja ja -aineistoja. Karttunen on myös kirjoittanut artikkeleita erilaisiin kokoomateksiin ja tietosanakirjoihin. Hän on ollut tekemässä esimerkiksi suomalaisen tähtitieteen klassikkoa *Tähtitieteen perusteet*, josta on otettu useita painoksia, ja joka on johdattanut tähtitieteen pariin jo lukuisia yliopiston vuosikursseja. Myös teoksen englanninkielistä versiota käytetään laajasti tähtitieteen perusoppikirjana maailmalla.

Karttunen työ on saanut ansaittua huomiota. Hän on ahkera ja taitava tähtitieteen popularisoija, jonka monipuolisista kirjoista ovat ammentaneet tietoa lukemattomat alan opiskelijat ja tähtitieteestä kiinnostuneet lukijat. Hänen merkityksensä tähtitieteeseen liittyvän tiedon levittämisessä Suomessa on huomattava.

LARI KOTILAINEN

FT Lari Kotilainen on suomen kielen tutkija, oppikirjailija ja opettaja, joka toimii Helsingin yliopiston suomen kielen dosenttina. Kotilainen on opettanut suomea vieraana kielenä Kölnin ja Uppsalan yliopistoissa sekä Venäjällä. Kotilainen on myös ylioppilastutkintolautakunnan äidinkielen ja kirjallisuuden sensori ja suomen kielen tutkintolautakunnan varapuheenjohtaja.

Kotilainen on kirjoittanut lukuisia suomen kielen ja kirjallisuuden oppikirjoja. Hän on ollut mukana mm. äidinkielen ja kirjallisuuden *Tekstitaituri*-oppikirjasarjassa (Sanoma Pro) ja uskonnon *Aarre*-sarjassa (Sanoma Pro). Kotilainen tutkii

kielenoppimista luokkahuoneen ulkopuolella erityisesti työelämän ja digitaalisuuden näkökulmasta. Kotilaisen kirjallisuudesta tuotannosta on syytä mainita myös teokset *Suomensuojelija – ohjekirja kielen pelastamiseen* (WSOY, 2009) ja *Kielen elämää – suomen kieli eilisestä huomiseen* -teoksen (Siltala, 2016). Teos on suomen kielen historia, aikamatka kirjakielen synnystä nykypäivään ja kielen tulevaisuuteen.

Kotilainen on näkyvä ja poleeminen suomen kielen puolustaja ja ahkera kolumnisti. Hänen Suomensuojelijat-bloginsa on runsaasti luettu ja lainattu. Jokainen suomea osaava voi Kotilaisen mukaan olla halutessaan suomensuojelija. "Kuostava kieli on se, jotka käytetään kaikkialla, joka elää ajan mukana ja jota osataan ja arvostetaan", hän kirjoittaa.

OPPIKIRJAILIJAPALKINTO

Oppikirjailijapalkinto myönnetään vuosittain usealle oppikirjailijalle. Vuodesta 2001 saakka myönnetyn palkinnon ovat saaneet aiemmin muun muassa Hannele Cantell, Juha Herkman, Mervi Holopainen, Johanna Jämsä, Panu Kaila, Jari Lavonen, Helena Ruuska, Eeva-Liisa Ryhänen, Juha Suoranta, Marja Tihtarinen-Ulmanen, Juha Valste, Simo Veistola ja Leila White.

Palkinnonsaajista päätti Suomen tietokirjailijat ry:n hallitus, johon kuuluivat vuonna 2022 puheenjohtaja Timo Tossavainen, varapuheenjohtaja Anne Mäntynen ja jäsenet Mervi Holopainen, Elina Kahla, Riitta Korhonen, Päivi Kosonen, Petri Laukka, Kai Myrberg, Rainer Oesch ja Annamari Saure.

Haastattelut:

Päivi Happonen | Yhteystiedot pyydettyäessä.

Ulla Ilomäki-Keisala | ulla.ilomaki-keisala@helsinki.fi

Kari Immonen | 050 581 7011 | kimmonen@utu.fi

Hannu Karttunen | hannu.karttunen@utu.fi

Lari Kotilainen | 040 822 8281 | lari.kotilainen@helsinki.fi

Lisätiedot:

Anne Rutanen | Viestintäpäällikkö | Suomen tietokirjailijat ry

050 351 2771 | anne.rutanen@suomentietokirjailijat.fi

www.suomentietokirjailijat.fi

Suomen tietokirjailijat ry on maamme suurin kirjailijajärjestö. Se edistää tietokirjallisuutta, jakaa apurahoja ja palkintoja sekä valvoo tieto- ja oppikirjailijoiden tekijänoikeudellisia ja taloudellisia etuja. Yhdistyksellä on yli 3 300 jäsentä.